

برگزارکننده تداکس تهران:

فرصت‌های نوآوری در ایران بی‌شمار است

اشاره

یک فلسفه کهن یونانی معتقد است که هر اندیشه‌ای که در ذهن بشر شکوفه می‌زند، این قابلیت را دارد که روزی لباس واقعیت بپوشد. ایده‌هایی وجود دارند که چه بسا در زمان خود جدی گرفته نشده‌اند، اما گذر زمان نشان داده است که چقدر آن ایده‌ها ساختار شکن بوده و حتی بشر را به عرصه جدیدی از بودن رهنمون شده‌اند. گاهی یک ایده جدید فقط به تولید محصول یا خدمت جدید منجر نمی‌گردد، بلکه فراتر از آن، درکی عمیق‌تر از جهان در اختیار بشر قرار می‌دهد. سازمان غیرانتفاعی تد، از سال ۱۹۸۴ با شعار "گسترش ایده‌های درخور نشر" کار خود را آغاز کرد و به تدریج، مورد استقبال جهانیان قرار گرفت. با رضا غیبی، برگزارکننده تداکس تهران، هم‌صحبت شدیم تا از او درباره تد و تداکس تهران بشنویم. او معتقد است که فضای کسب‌وکار ایران، پر از فرصت‌های کشف‌ناشده برای جوانانی است که اشتیاقی برای شیوه‌های سنتی کار کردن ندارند.

در کمتر از ۱۸ دقیقه ایده خود را با قالب Storytelling یا داستان‌سرایی به بهترین نحو بیان کند. بسیاری از این سخنرانی‌ها در کنفرانس سالانه تد در ونکوور کانادا انجام شده است که به صورت رایگان از طریق وب سایت TED.com در دسترس علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. از سخنرانان تد می‌توانم به بیل گیتس، الیزابت گیلبرت، ریچارد برنسون، جین گوودال، الیزابت جیلبرت و سل کان اشاره کنم.

زیرمجموعه‌های رایگان و عمومی تد برای گسترش ایده‌های درخور نشر شامل وب سایت TED.com، جایی که سخنرانی‌های تد هر روز در آن قرار می‌گیرند، پروژه Open Translation که هدف آن ترجمه و زیرنویس سخنرانی‌های تد توسط هزاران داوطلب در سراسر جهان است،

تدبیر: فلسفه، ماهیت و هدف اصلی تد و تداکس چیست؟

تد نهادی غیرانتفاعی است که به گسترش ایده‌های درخور نشر اختصاص دارد. این هدف، معمولاً در قالب سخنرانی‌های کوتاه و قدرتمند رهبران اندیشه و عمل امروز جهان تحقق می‌پذیرد. تد حدود سی سال پیش در ۱۹۸۴ کار خود را با ترکیب سه موضوع فناوری، سرگرمی و طراحی شروع کرد و امروزه تقریباً شامل همه موضوعات به بیش از ۱۰۰ زبان دنیا می‌شود (از علوم گوناگون تا کسب‌وکار تا مسائل مختلف جهان). جالب توجه است که سخنرانی‌های تد از قالبی خاص و بسیار اثرگذار تبعیت می‌کنند. در واقع، رویدادهای تد اصلاً شبیه سخنرانی نیستند بلکه یک گفت‌وگوی دو طرفه یا Talk است و سخنران باید بتواند بر روی صحنه تد،

شبکه آموزشی TED-Ed، جایزه یک میلیون دلاری TED Prize برای حمایت از آرزو و ایده برنده آن، کنفرانس‌های تداکس (TEDx) و برنامه TED Fellows که نوآوران عرصه‌های گوناگون را انتخاب کرده و به اثربخشی کار آنان کمک می‌کند، می‌شود.

این برنامه آن قدر برای مردم خوب و مفید بود که حدود سال ۲۰۰۹، عده‌ای از افراد فعال از تد خواستند تا بتوانند این برنامه را در اجتماع‌های خودشان نیز برگزار کنند. تد در پاسخ به آن‌ها برنامه تداکس را طرح ریزی کرد تا بتوانند در مجامع گوناگون تجربه‌ای مانند تد ایجاد کنند. با هدف گسترش ایده‌های درخور نشر، تداکس‌ها رویدادهای بومی و مستقل هستند که مردم را برای تجربه رویدادی تدگونه دور هم گردآوری می‌کنند. در تداکس، بخش ویدئوهای سخنرانی‌های تد و همچنین سخنرانی‌های زنده، مجموعاً بارقه یک بحث عمیق و روابط تازه را در گروه‌های کوچک به وجود می‌آورد. حرف انگلیسی X نمایانگر یک رویداد مستقل تحت لیسانس تد است. به نظر من، رسالت تداکس‌ها این است که بومی باشند و در آن ایده‌های قابل استفاده‌ای مطرح شود که ویژه آن کشور، شهر، اجتماع و مخاطبانش باشد. کسانی که تداکس را برگزار می‌کنند، لزوماً کارکنان تد نیستند، اما تحت لیسانس تد رویدادها را برگزار می‌کنند. به همین منظور، تد برند، تجربه و دانش سی ساله خود را در اختیار برگزارکنندگان تداکس قرار می‌دهد تا بتوانند با موفقیت رویدادهایی اثرگذار برگزار کنند. اکنون بیش از ۱۲۰۰۰۰ تداکس در ۲۶۰۰ شهر و ۱۶۶ کشور جهان به زبان‌های گوناگون از جمله فارسی برگزار شده است.

تدبیر: در مورد نحوه ورودتان به تداکس تهران توضیح دهید؟

زندگی من تا دوران نوجوانی در جایی بین ایران و کشوری دیگر می‌گذشت. در آن دوران، از خود پرسیدم که در کدام کشور می‌خواهی زندگی کنی و تصمیم گرفتم در ایران به فعالیت زندگی کنم. قبل از این تصمیم، خیلی به خودم و ایران فکر کردم و فهمیدم ایران پتانسیل بالایی برای پیشرفت و اثرگذاری در حوزه نوآوری دارد. مهندسی صنایع خواندم و بعد دوره MITM سازمان مدیریت صنعتی را گذراندم. در همان زمان، مدیر بازرگانی یک شرکت بزرگ بودم و در حرفه خودم، موفق، اما پشت میز نشستن و کار رسمی کردن با روحیه من سازگاری نداشت. در این دوره بود که بیشتر برای فرضیه خودم در زمینه پرپتانسیل بودن ایران، شواهدی پیدا کردم.

هشت سال پیش زمانی که با وب سایت تد آشنا شدم، اکثر سخنرانی‌های آن را مشاهده کردم. اولین سخنرانی که دیدم سخنرانی بری شوارتز بود که الان افتخار دوستی با او را دارم. سخنرانی او که "تناقض انتخاب" نام داشت، به این موضوع اشاره می‌کرد که چرا آزادی بیش از اندازه در انتخاب، باعث عدم رضایت از آن انتخاب می‌شود. بلافاصله ایده ساده اما خوش‌تراش این سخنرانی من را جذب کرد. از آن جذاب‌تر، قالب و محل سخنرانی بود که با سخنرانی اساتید دانشگاه فرق می‌کرد. این موضوع باعث شد که تد را دنبال کنم. چند سال بعد، خیلی اتفاقی و از سر کنجکاوی عبارت "تد" و "ایران" را در گوگل جستجو کردم و خبری دیدم که نوشته بود قرار است تداکسی در تهران برگزار شود. پس از جستجو و پیگیری فهمیدم که صاحب امتیاز تداکس تهران، خانمی به نام "سارا محمدی" است. بنابراین رزومه‌ام را از طریق ایمیل ارسال کردم و علاقه‌مندی خودم را جهت همکاری، به هر نحوی که باشد، بیان کردم. پس از پیگیری زیاد، پس از چند ماه به مصاحبه دعوت شدم. بر خلاف آنچه که فکر می‌کردم با محیطی بسیار دوستانه اما حرفه‌ای مواجه شدم. در

تداکس تهران ۲۰۱۳، هر طور که توانستم کمک کردم، از راهنمایی حضار به سالن کنفرانس، تا ترجمه متون و اجرای قسمتی از برنامه بر روی سن. جا برای هر کاری بود. پس از آن، از آنجایی که بسیاری از سخنرانی‌های ویدئویی تد را دیده بودم، داوطلبانه به کمک کارگردان، فیلم‌های سخنرانی تداکس تهران ۲۰۱۳ را ویرایش کردیم تا بیشتر شبیه ویدئوهای تد شود که نتیجه هم رضایت بخش بود. این فعالیت‌ها و اشتیاقم نسبت به تداکس تهران باعث شد خانم محمدی فرصت پیشرفت در تیم را به من بدهد. به سبک کار ایشان خیلی علاقه‌مندم، یک منتور واقعی هستند. ابتدا دبیر دوم همایش شدم و سپس به توصیه ایشان امتیاز آن به من منتقل شد و برگزارکننده اصلی رویداد شدم و اکنون ایشان به عنوان مؤسس و مشاور با تیم تداکس تهران همکاری می‌کنند. یکی از عواملی که به من انگیزه می‌دهد، تیم فوق‌العاده یویای تداکس تهران است که نمونه‌ای موفق از یک جامعه خلاق می‌باشد.

تدبیر: در برگزاری همایش تداکس چه محدودیت‌هایی وجود دارد؟

در تد و تداکس محدودیت‌هایی وجود دارد که سبب می‌شود این رویدادها سالم باقی بمانند. برای مثال، از نظر موضوعی در تداکس‌ها به موضوعات سیاسی و مذهبی پرداخته نمی‌شود. همچنین، هیچ یک از سخنرانان تداکس‌ها اجازه تبلیغ و فروش خدمات و کالایی را ندارد، حتی اگر یک کتاب باشد. همچنین، تداکس غیرانتفاعی است. برگزارکنندگان آن اجازه ندارند از رویدادها سود ببرند و حتی نمی‌توانند سهم مالی از درآمد یک رویداد داشته باشند. در تداکس‌ها همه داوطلب هستند. این‌ها محدودیت‌های خوبی هستند که به برگزاری بهتر رویداد کمک می‌کنند.

تدبیر: آیا تداکس‌های ایران مستقل از هم عمل می‌کنند؟

بله. تمام تداکس‌ها از هر نظر، مثل محتوا، نحوه برگزاری و جنبه‌های دیگر مستقل از هم هستند. در ایران، تداکس‌ها مثل بقیه حرکت‌های نوآورانه در حال رشد هستند. تداکس‌های خوبی برگزار شده یا خواهد شد، مثل تداکس نقش جهان، تداکس کیش، تداکس دانشگاه تهران، تداکس طوس و ... بنده و تیم تداکس، با برگزارکنندگان این تداکس‌ها در ارتباط هستیم و به برخی از دوستان در حد توان تجربه‌هایی را منتقل کرده ایم. تداکس تهران اولین تداکس ایران است که از بزرگ‌ترین جمعیت هواداران برخوردار است.

تدبیر: تاکنون چند بار تداکس تهران برگزار شده و نحوه برگزاری آن چگونه بوده است؟

تداکس تهران ۲۰۱۳، اولین تداکس ایران بود که در بهمن ۹۱ در دانشگاه امیرکبیر برگزار شد. پس از آن به فکر برگزاری قالب دیگری از تداکس برای جوانان افتادیم. همدلی تیم منجر به برگزاری تداکس جوانان تهران شد. بعد از آن نوبت تداکس تهران ۲۰۱۴ شد که سعی کردیم از نظر کیفی از استانداردهای بالاتری برخوردار باشد. تداکس تهران ۲۰۱۴ در مهرماه ۹۳ و در تالار وحدت برگزار شد که رویداد بسیار موفقی بود. میزان استقبال باور نکردنی بود. از آنجایی که مخاطبان ما حدوداً سه تا چهار برابر ظرفیت هستند، سعی می‌کنیم امکان خرید بلیت را بین اقشار مختلف جامعه تقسیم کنیم. به همین منظور، افراد در وب‌سایت درخواست خود را ارسال می‌کنند، به سواالاتمان پاسخ می‌دهند و پس از گزینش، می‌توانند بلیت تهیه کنند. سعی کردیم با توجه به مخاطبان بسیار، امکان حضور همه اقشار جامعه از قشر

جوان، مدیران دولتی و خصوصی، هنرمندان، افراد خلاق، سرمایه گذاران و کلیه افراد تأثیرگذار را در این رویداد فراهم کنیم. برای تداکس تهران ۲۰۱۵، برای همراهی اسامال در حال برنامه ریزی هستیم و هدفمان این است که بهترین تجربه ممکن را برای مخاطبان ایجاد کنیم.

تدبیر: افرادی که ایده جالب یا فعالیت نوآورانه‌ای دارند، چگونه می‌توانند با تداکس تهران ارتباط برقرار کنند و خودشان را معرفی کنند؟

بهترین روش ارتباطی با تداکس تهران از طریق وب سایت است. معمولاً چهار نوع مخاطب داریم: کسانی که می‌خواهند در رویداد شرکت کنند، شرکا و حامیان، کسانی که داوطلب همکاری در تیم تداکس هستند و گروه چهارم، کسانی که ایده‌ای دارند و خودشان یا فرد دیگری را برای سخنرانی معرفی می‌کنند. پس از جمع‌آوری اطلاعات در مورد گروه چهارم، سعی می‌کنیم با آنان ارتباط برقرار کنیم، مصاحبه کنیم و از ایده‌هایشان مطلع شویم و برای ارائه ایده‌شان از آن‌ها دعوت کنیم.

تدبیر: مباحث نوآوری و کارآفرینی تا چه میزان با موضوعات تدابیر تداکس مستقیم دارد؟

تد فقط در مورد کارآفرینی نیست، اما نمی‌توان نقش نوآوری را در آن نادیده گرفت. تد هم خودش سازمان نوآوری است و هم ایده‌های نوآورانه‌ای را گسترش می‌دهد. برای مثال، فکر می‌کنم فناوری صفحات لمسی توسط نیکولاس نگروپونته، سی سال پیش برای اولین بار در تد پرده برداری شد. از آن زمان تاکنون، نوآورترین افراد دنیا در آنجا ایده‌های خود را مطرح می‌کنند. ایده‌های نوآورانه و الهام‌بخش این رویدادها، مخاطبان را به عمل کردن دعوت می‌کند. در ایران ورود تداکس مصادف شد با همه‌گیر شدن واژه کارآفرینی. اما نباید این دو را با هم مترادف در نظر گرفت.

تدبیر: اشاره کردید که تداکس برای برگزارکنندگان درآمدی ندارد. پس حرفه اصلی شما چیست؟

من فرصت‌آفرین هستم. یعنی مجموعه‌ای از افراد، زیرساخت‌ها، سرمایه‌ها و منابع دیگر را دور هم جمع می‌کنم تا حرکت‌های اثربخش‌تر مثل سازمان‌های سودآور یا پروژه‌های اثربخش ساخته شود. به عبارت دیگر، پیشه من فعال کردن فرصت‌های زندگی حرفه‌ای سازمان‌ها و افراد است. این فعالیت‌ها گاهی نام کارآفرینی، مربی‌گری یا مشاوره کسب‌وکار به خود می‌گیرد، اما هرچه که باشد، اساس کار من بر این باور بزرگ است که در جهان برای همه، فرصت‌های نامحدود وجود دارد. تاکنون درگیر ساخت ۱۳ استارت‌آپ بوده‌ام که ۹ تا از آن‌ها با موفقیت به کسب‌وکارهای کوچکی تبدیل شده‌اند.

تدبیر: به عنوان یک کارآفرین و مربی کسب‌وکار، فکر می‌کنید یک کارآفرین دارای چه ویژگی‌هایی است و عمدتاً چه طبقه اجتماعی میل بیشتری به کارآفرینی دارند؟

اگر بخواهم علمی جواب بدهم، تحقیق جالبی توسط یکی از استادان مدرسه کسب‌وکار هاروارد روی تقریباً ۲۰۰۰ کارآفرین انجام شده که تحت عنوان Founders Dilemmas یا معمای مؤسسان چاپ شده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که کارآفرین‌ها از هر قشری که باشند همه یک ویژگی مشترک دارند و آن، میل به استقلال است. مشاهده شخصی خود بنده هم همین بوده است. به نظرم این علاقه و تمایل بیشتر در قشر

متوسط و طبقه پایین‌تر از نظر درآمد وجود دارد. در همین تحقیق مشاهده شده است که از میان هشت انگیزه، پول جایگاه هفتم را دارد که این مجدداً با مشاهدات خود من هم‌راستاست. همچنین، یکی از شاخص‌های کارآفرینی، تسلط به فرهنگ کشوری است که کارآفرین در آن فعالیت می‌کند. این موضوع، کار در فضای کسب‌وکار ایران را برای جوانان ایرانی جذاب‌تر می‌کند و مزیت آنان است. یکی دیگر از شاخص‌های مهم کارآفرینی، قدرت تحمل ابهام است. یک کارآفرین باید از توانایی تحمل ابهام زیاد و خطرپذیری بالا برخوردار باشد. به نظر من، مهارت تحمل ابهام و تمرکز بر هدف به گونه‌ای راز موفقیت کارآفرین به خصوص در ایران است. اگرچه کارآفرین یک نفر است، اما کارآفرینی ذاتاً فعالیتی جمعی است. پس قدرت تعامل با افراد و مهارت‌های رهبری واقعی بسیار در این مسیر پرکاربرد است.

تدبیر: چه ویژگی‌هایی در شما باعث شد تا به فرصت‌آفرینی بپردازید؟

یکی از چیزهای ارزشمندی که از خانواده‌ام یاد گرفتم، منظم بودن و تلاش کردن است. از آن مهم‌تر یاد گرفتم که هرچه شرایط سخت، به شرط مزد تلاش نکنم بلکه کوششم به شرط علاقه به کار باشد. همچنین از خانواده‌ام یاد گرفتم که برای رسیدن به هدفم باید بتوانم از ساعت تفریح و گاهی هدف‌های کوتاه‌مدت بگذرم تا بتوانم به هدف‌های بلندمدت دست یابم. شاید یکی از مهم‌ترین چیزهایی که یاد گرفتم این است که تعریف درستی از موفقیت داشته باشم. نباید موفقیت را در این تعریف کرد که کی چقدر پول دارد، یا چه مدارج تحصیلی را طی کرده و ... موفقیت واقعی یعنی اینکه شخص بیشترین تلاشی که در وجودش هست را انجام دهد تا ظرفیت‌های خود را فعال کند. وقتی این باشد، عوامل ظاهری موفقیت مثل پول و ... هم خودش می‌آیند. همین طور به نظرم برای رسیدن به موفقیت واقعی، باید علاوه بر نوآوری، الگو هم داشته باشیم. چه اشکالی دارد چیزی را از کسی یاد بگیریم و بعد سعی کنیم آن را بهتر کنیم؟ همیشه سعی کردم هر چیزی که برای رسیدن به موفقیت لازم است را یاد بگیرم و مهارت‌های جدید را در خودم پرورش دهم. همان‌طور که اشاره کردم، یک زمان در یک شرکت بازرگانی بزرگ سمت بالایی داشتم و حقوق خوبی هم دریافت می‌کردم، اما واقعاً کارمند بودن را مناسب روحیه خود نمی‌دیدم. البته ابتدا منظورم این نیست که برای شرکتی کار کردن، کار بدی است، برای همین هم کلمه مناسب را به کار بردم، چون هر کاری روحیه خاص همان کار را هم می‌طلبد. به شخصه علاقه‌مندم کسب‌وکارها و حرکت‌های جدیدی را راه‌اندازی کنم و مدیریت آن را به افراد مناسب واگذار کنم. عاشق این هستم که با کمک دوستان و تیمی که درست می‌کنم، مشکلاتی که سازمان‌ها، شرکت‌ها و کسب‌وکارها با آن‌ها مواجه‌اند را حل کنم. نمی‌دانم از کجا، اما ایمان دارم، فرصت‌های بی‌شماری در انتظار همه ما هستند که فقط کافی است آن‌ها را فعال کنیم. به نظر من، فرصت‌های بی‌شماری برای نوآوری و کارآفرینی در فضای ایران وجود دارد، زیرا هر قدر کشوری با لبه فناوری جهان فاصله بیشتری داشته باشد، فرصت‌های نوآوری در آن کشور بیشتر است. اما جوانان باید بیاموزند که به جای گله کردن از اوضاع، از همین شرایط استفاده کنند و شرایط سخت را به فرصت تبدیل کنند. بارها دیده‌ام که وقتی جوانی با طرح جدیدش در بیج و خم بوروکراسی و قوانین دست‌وپاگیر گرفتار می‌شود، به جای آنکه طرحتش را متناسب با "آنچه می‌شود" تغییر دهد، کل طرح را رها کرده و ناامید شده است.